

GOED ONDERHOUD ZAAIMACHINE LOONT

Eén van de pijlers onder een hoge opbrengst is een homogeen en gelijkmatig gewas. Dit staat of valt met het juist gebruik van precisiezaaimachines. Om de kwaliteit van het uitgevoerde werk goed te houden, is onderhoud aan deze machines nodig. Een klein verschilletje op de zaaischijf veroorzaakt een groot verschil in het veld.

Doel van de precisiezaai bij suikerbieten is het gelijkmatig verdelen van de planten over het perceel. Een onregelmatige gewasstand is deels of geheel terug te voeren op de kwaliteit van het zaaiwerk. Missers, dubbelen en scheef en horizontaal groeiende bieten zijn belangrijke oorzaken van een onregelmatig gewas. Naast de hierdoor veroorzaakte directe opbrengstderving leidt het ook tot veel extra oogstverliezen. Goed onderhoud van de zaaimachine is cruciaal voor de kwaliteit van het zaaien. Eerst reinigen van de machine vergemakkelijkt de onderhoudswerkzaamheden.

Foto 1. De basis van het gewas wordt met het zaaien gelegd. Vaak zijn een onregelmatige gewasstand, veel dubbelen en missers deels of geheel op de kwaliteit van het zaaiwerk terug te voeren. Een goed onderhouden zaaimachine en goede schijven zijn de eerste vereisten voor goed zaaiwerk.

Foto 2. Als het zaaikouter versleten is, is de zaairoef te breed voor het zaadje. Hierdoor kan het zaadje in de zaairoef rollen wat een onregelmatige plantafstand geeft. Ook (met name op de zwaardere gronden) is het contact met de bodem veel minder. Daardoor kan het zaadje minder snel vocht opnemen. Dit geeft een onregelmatigere opkomst (tweewassigheid). Ook is de kans op versmeren van de zaairoef op zavel- en kleigronden groter. Als de zaairoef versmeert is, neemt het aantal horizontaal groeiende bieten sterk toe.

Gebruik geen versleten zaaischijven

Het belangrijkste onderdeel van de zaaimachine is de zaaischijf. Deze zorgt voor de afstand tussen de planten in de rij. Ook zorgt de zaaischijf er voor dat er op elke plaats één zaadje en dus één plant komt. Het contact van de zaaischijf met het zaad en het continue draaien van de schijven betekent dat een zaaischijf slijt. Een versleten zaaischijf veroorzaakt meer dubbelen, meer missers of pilbreuk. Hierdoor wordt de kwaliteit van het zaaien

slechter: meer dubbele planten, meer missers en een grotere variatie in plantafstand. Belangrijk is dus om te zorgen dat de zaaischijf aan de daarvoor gestelde normen voldoet. Hiervoor kunnen de zaaischijven naar het IRS opgestuurd worden voor de zaaischijvenkeuring. Zaaischijven insturen voor keuring van seizoen 2018 kan tot uiterlijk 15 januari 2018. In de kerstperiode is het IRS-gebouw van 19 december 2017 tot 1 januari 2018 gesloten en kunt u geen zaaischijven sturen.

De schijven kunt u sturen naar:

IRS t.a.v. schijvenkeuring
Van Konijnenburgweg 24
4611 HL Bergen op Zoom

Zaakouters in de Y-vorm

Op de tweede plek komen de zaakouters. Deze moeten een voldoende 'Y' vorm hebben. Is de vorm van het zaakouter meer een 'V', dan is hij versleten. Als het zaakouter versleten is, is de zaaivoor te breed voor het zaadje. Hierdoor kan het zaadje in de zaaivoor rollen wat een onregelmatige plantafstand geeft. Ook

(met name op de zwaardere gronden) is het contact met de bodem veel minder. Daardoor kan het zaadje minder snel vocht opnemen. Dit geeft een onregelmatigere opkomst (tweewassigheid). Ook is de kans op versmeren van de zaaivoor op zavel en kleigronden groter. Als de zaaivoor versmeert is, neemt het aantal horizontaal groeiende bieten sterk toe. Versleten zaakouters dienen daarom vervangen te worden (foto 2). Dit geldt ook voor andere onderdelen die versleten zijn, zoals lagers, aandrijfkettingen en poreuze banden.

Zaai in vochtige grond

Uit de gegevens van het SUSY-project (bedrijfsvergelijking) blijkt dat bij zaaien het belangrijkste is dat de zaden in de vochtige, vaste grond gezaaid worden. Hierdoor is de opkomst minder afhankelijk van neerslag na het zaaien. Het percentage van de zaden dat in de vochtige grond gezaaid werd was bij toptelers veel hoger (95,4% tegen 72,8% bij de mid-dentelers).

Bram Hanse

Houd temperatuur in de bietenhoop in de gaten

Als bieten bevroren en weer ontdooien is dat funest voor de bietenkwaliteit. Onder -3°C ontstaat doorgaans onherstelbare vorstschade aan de bieten. De delen die bevroren zijn geweest worden glazig en bij ontdooien treedt snel bederf op. Een hoge bewaar temperatuur daarentegen gaat eveneens gepaard met hogere suikerverliezen door verhoogde ademhaling van de bieten. Als vuistregel wordt aangehouden dat vanaf 300 graaddagen (gemiddelde temperatuur in de hoop x het aantal dagen bewaring) de bewaarverliezen door uitbreiding van schimmel en rot versneld op kunnen gaan lopen. Bij bewaring bij gemiddeld 10°C wordt die drempel dus al na 30 dagen bereikt. Houd daarom de temperatuur in de hoop tijdens langdurige bewaring goed in de gaten. Voorkom in ieder geval dat uw bieten bevroren door de hoop tijdig af te dekken met winddichte bekleding. Als de temperatuur in de hoop op gaat lopen ten opzichte van de buitentemperatuur is meer ventilatie nodig. Dat kan door afdek materiaal (deels) te verwijderen of door mechanisch te ventileren.

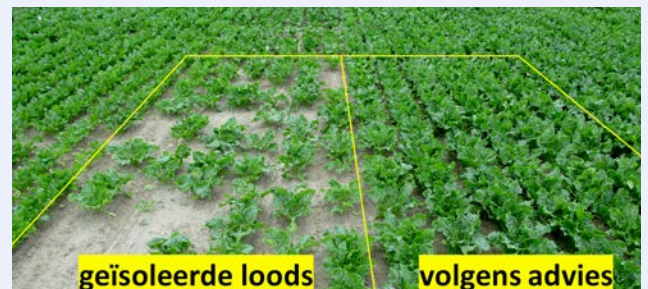
Controleer regelmatig de temperatuur in de hoop met een steekthermometer.

Martijn Leijdekkers

Nieuw bewaaradvies overgebleven bietenzaad

Vaak is het onvermijdelijk dat er na het zaaien wat zaad overblijft. Tot voor kort luidde het advies om overgebleven bietenzaad niet te bewaren voor het volgende teeltseizoen omdat een betrouwbare bewaarmethode ontbrak. Uit recent IRS-onderzoek blijkt het echter mogelijk om geprimed bietenzaad tot het volgende jaar succesvol te bewaren. Dat kan op twee manieren: in een hermetisch afgesloten vat met silicagel, of in een afgesloten plastic zak bij -18°C . Het is daarbij van belang dat het bietenzaad voor, tijdens en na het zaaien niet aan vocht wordt blootgesteld. Het effect van een hoge luchtvochtigheid kan makkelijk worden onderschat (zie foto). Het vernieuwd bewaaradvies overgebleven bietenzaad staat in hoofdstuk '1.2. bietenzaad' van de teelthandleiding (www.irs.nl/bietenzaad). Meer over de veranderingen rondom bietenzaad en de Suiker Unie-bewaarkit is te lezen in het artikel 'Wijzigingen rondom bietenzaad'.

Martijn van Overveld

De aanwezigheid van vocht wordt vaak onderschat. In een rondom geïsoleerde loods kan de luchtvochtigheid al te hoog zijn, zodat het daarin bewaarde zaad het volgend seizoen slecht opkomt (zie links op de foto) en vergelijk dat met volgens het nieuwe advies bewaarde bietenzaad (rechts).